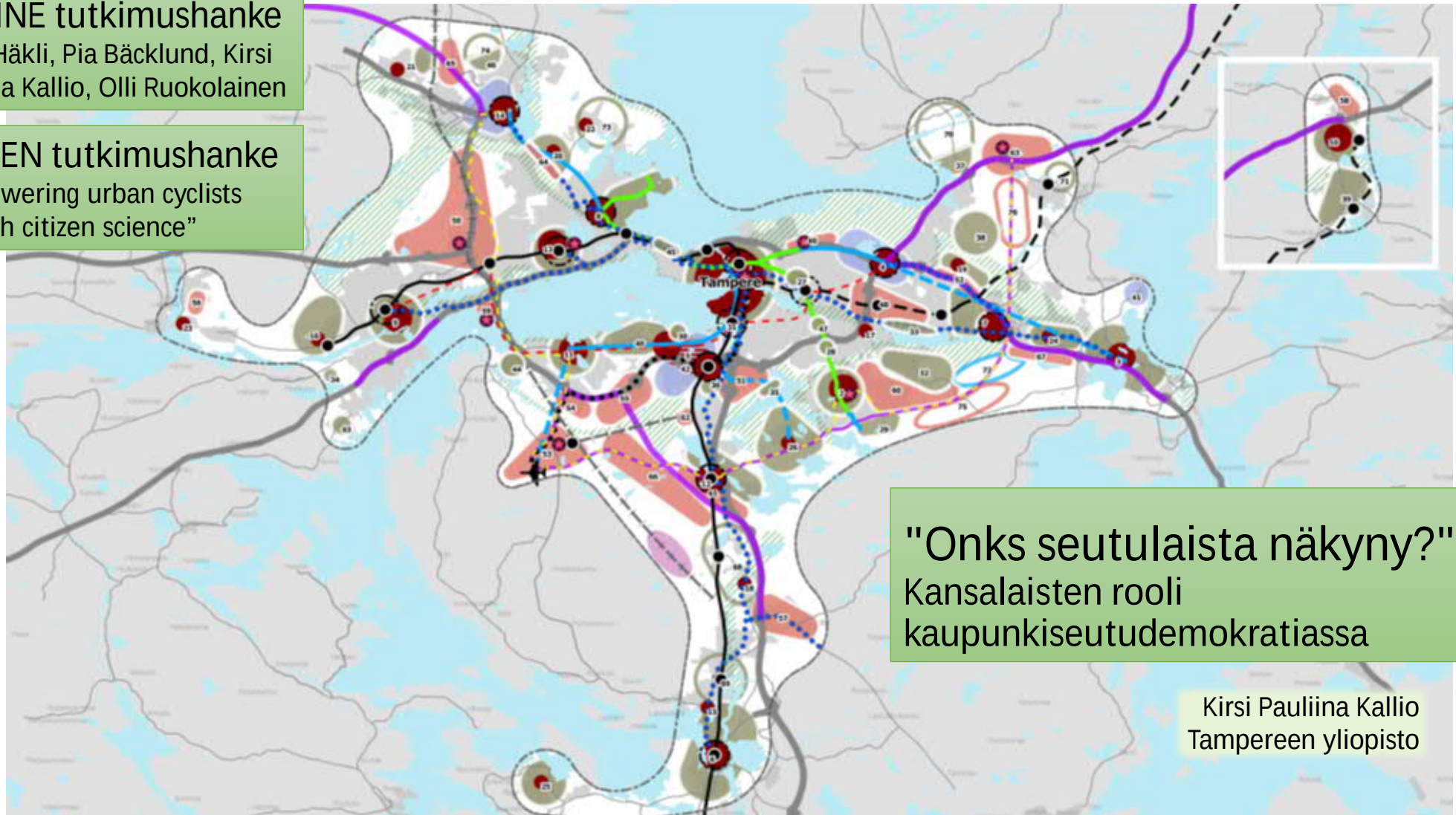

BEMINE tutkimushanke

Jouni Häkli, Pia Bäcklund, Kirsi Pauliina Kallio, Olli Ruokolainen

BICIZEN tutkimushanke

“Empowering urban cyclists through citizen science”

"Onks seutulaista näkyny?"
Kansalaisten rooli
kaupunkiseutudemokratiassa

Kirsi Pauliina Kallio
Tampereen yliopisto

Suuren seutukeskustelun tulosseminaari, Seudullinen kansalaispaneeli –hanke, 4.10.2022, Tampereen kaupunkiseutu

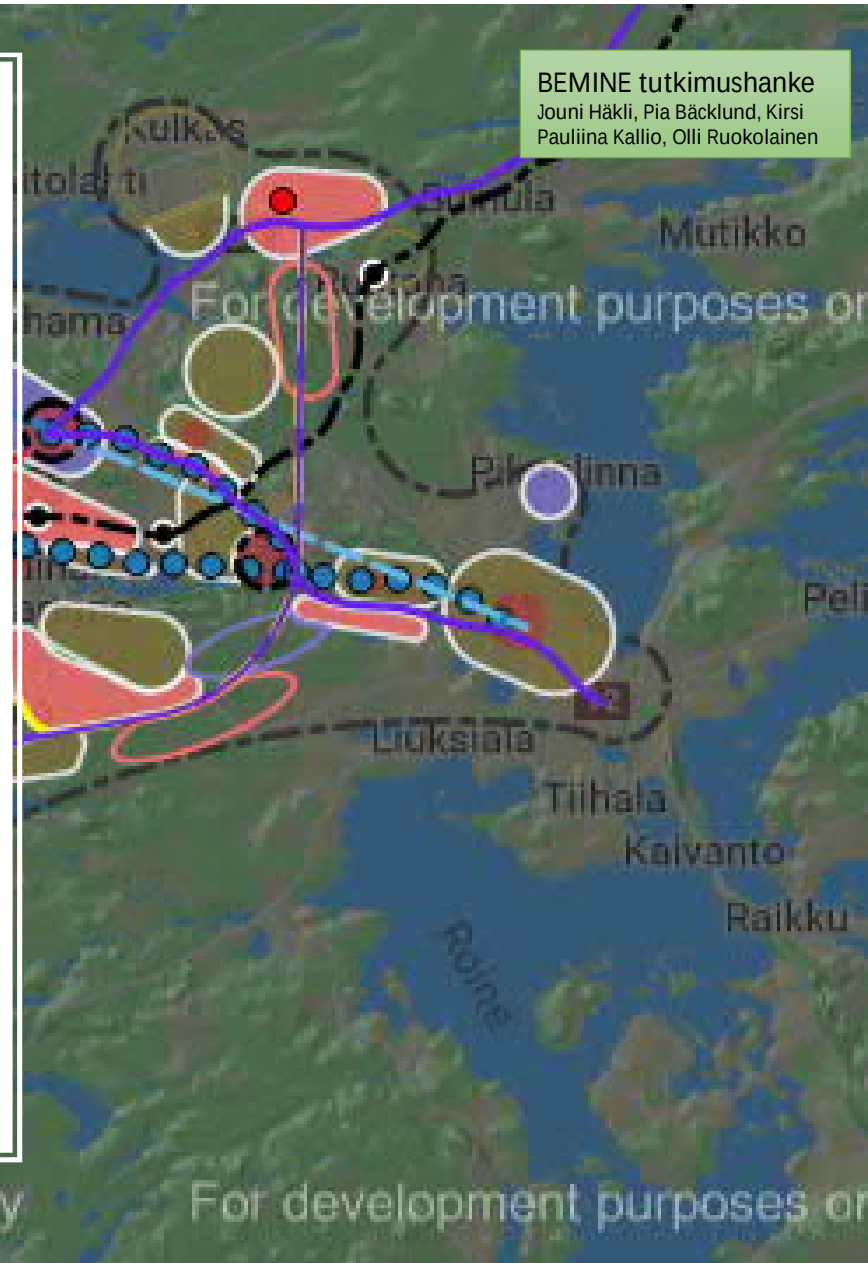
KAUPUNKISEUTUDEMOKRATIAN NYKYTILANNE

- Suomessa kaupunkiseudut eivät ole kunnan kaltaisia vakiintuneita poliittisia yhteisöjä tai hallinnon tasoja => ei velvoitetta järjestää kansalaisosallistumista
- Osallistumisen ja osallistamisen vakiintuneiden muotojen puuttuessa kansalaisten on vaikea saada tietoa ja vaikuttaa seudullisessa suunnitteluyhteistyössä tehtäviin yhdyskuntarakenteen linjauksiin

→ Kaksi ongelmaa:

- 1) Demokratiavajeen vaara kaupunkiseudullisessa strategisessa suunnittelussa
- 2) Hyödyntämättä jäävä kansalaisten tietämys yhdyskuntarakenteen toimivuudesta arjessa

BEMINE tutkimushanke
Jouni Häkli, Pia Bäcklund, Kirsi
Pauliina Kallio, Olli Ruokolainen

Kansalaisten osallistuminen

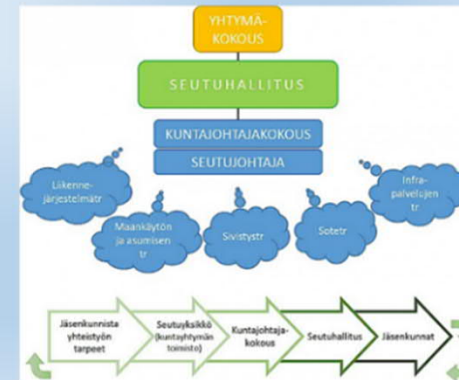

Maankäyttö- ja
rakennuslaki
(1999/132)

Kaava- järjestelmä

Strateginen kaupunkiseutu- suunnittelu

Strategisen ja
lakisääteisen
suunnittelun
vuorovaikutus

ASiantuntijanäkemyksiä nykytilanteesta

BEMINE tutkimushanke
Jouni Häkli, Pia Bäcklund, Kirsi
Pauliina Kallio, Olli Ruokolainen

*"Just sit tää
asennepuoli.... tosi
harvat ajattelee,
ikään kuin edes koko
sitä kuntatasoa. No
seututasosta,
puhumattakaan"*
(Seudull. slu
asiantuntija)

*" Ku nää toiminnalliset
kaupunkiseudut on ...
ihmiset menee rajan yli.
Ne käy töissä, ne
harrastaa, ne asioi. Ja et
se on yhtä toiminnallista
kokonaisuutta jolloin se
yhden kunnan suunnittelu
ei oo aina
tarkoituksenmukaista"*
(Seudull. slu
ammattilainen)

*"Se on varmasti
hirveen hämäräksi
jäävä, että mikä on
suunnittelualustana
tää kaupunkiseutu"*
(Kunnall. slu
ammattilainen)

*"Sanotaanko nyt mitä
vapaamuotosempaan
yhteistyöhön menee
ni sitä vaikeempi
siihen on sitten
hahmottaa sitä
kaduntallajaa
mukaan ... ja ei oo
mitään pakkookaan
siihen välttämättä"*
(Kunnall. slu
ammattilainen)

ASiantuntijanäkemyksiä nykytilanteesta

BEMINE tutkimushanke
Jouni Häkli, Pia Bäcklund, Kirsi
Pauliina Kallio, Olli Ruokolainen

Seudullinen strateginen suunnittelu nähdään ensisijaisesti välineenä ylittää asiantuntijoiden välisiä sektori- ja kuntarajoja: verkostoitua, yhdistää kunnallisia tietopohjia ja koordinoita kokonaisuuksia

Osa asiantuntijoista näkee kansalaisten mielenkiinnon ja tietotason riittämättömänä strategisen suunnittelun kannalta

Osa tunnistaa kansalaisosallistumisen vähyyden ongelmana, johon ei ole helppoja ratkaisuja

'asiantuntijat'

Kuva: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sergio Palao

'kansalaiset'

YHTEISKEHITTÄMISESSÄ TUNNISTETTUJA MAHDOLLISUUKSIA

*"Mä kaipaisin itte
jotain seudullista
osallistumis-
mekanismia"*
(Seudull. slu
asiantuntija)

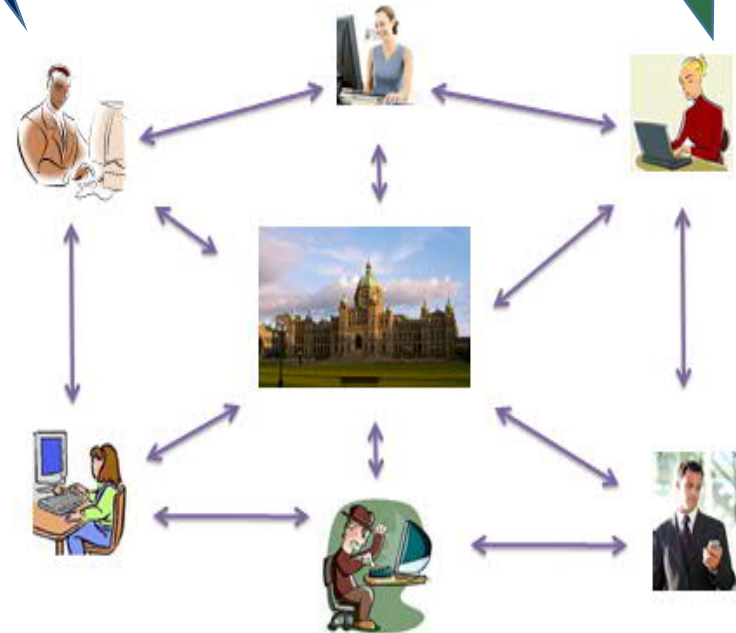
*"Meil on ihan
älyttömästi
semmosii hiljaisii
ryhmiä joita me
ei osallisuudessa
löydetä"*
(Seudull. slu
ammattilainen)

*"Kanava, jolla vois
käydä sitä
arvokeskustelua,
minkä tyyppistä
seutua asukkaat
haluaa"* (Kunnall.
slu ammatti-lainen)

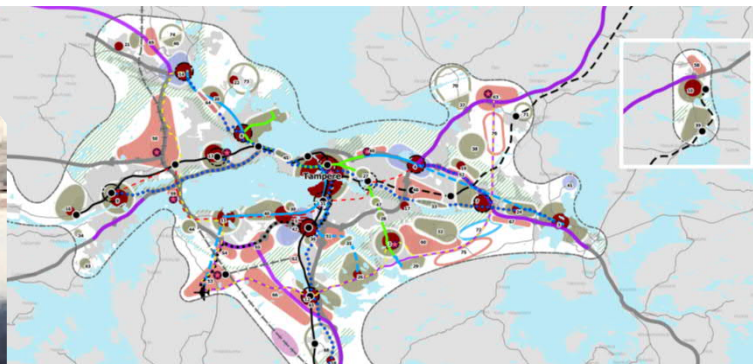
Tarvitaan osallistumisen käytäntöjä, jotka mahdollistavat kuntarajat ylittävää keskustelua arvoista, suunnitteluperiaatteista ja tulevaisuuden linjauksista

→ 'Seutulaisuus' asiaperustaisena kansalaisosallistumisen muotona: tavoitteena lisätä asiantuntijoiden ja kansalaisten välistä vaikuttavaa vuorovaikutusta kaupunkiseutukehitystä koskevissa kysymyksissä

BEMINE tutkimushanke
Jouni Häkli, Pia Bäcklund, Kirsi
Pauliina Kallio, Olli Ruokolainen

Kuka ja missä “seutulainen” on?

ASIAPERUSTAINEN SEUTULAISUUS

BEMINE tutkimushanke
Jouni Häkli, Pia Bäcklund, Kirsi
Pauliina Kallio, Olli Ruokolainen

Kansalaisten näkemysten hyödyntämistä asioissa, joista he ovat erityisen kiinnostuneita ja joista heille on karttunut kokemuspohjaista tietämystä

Suunnittelurutiinien siirtämistä hetkellisesti taka-alalle – tilaa asioista liikkeelle lähtevälle vuorovaikutukselle

Tunnustaa kansalaisten aseman strategisen suunnittelun osallistujina, asuinkunnasta riippumatta – seutulaisena voivat toimia kaikki, joita seudullinen elämä koskettaa

Suunnittelun asiantuntijoiden fasilitoimissa keskusteluissa voidaan liikkua suunnittelun ammattikielen ja arjen puhetapojen välillä, tunnistaen:

- 1) Arkielämän kannalta merkityksellisiä asioita seudullisina kysymyksinä
- 2) Kokemustiedon hyödyntämistä meneillään olevissa prosesseissa
- 3) Helposti katveeseen jääviä kansalaisryhmiä, joita asia koskettaa

'kansalaiset'
'asiantuntijat'

Kuva: Papunetin kuvapankki, papunet.net, Sclera

HEDELMÄLLINEN "ASIA": KESTÄVÄ SEUDULLINEN LIIKENNE JA LIIKKUMINEN

- Liikkuminen koskettaa seutulaisten arkea asuinkunnasta riippumatta; liikenteen kehittäminen suurten linjojen strategista työtä
- Tunnistettavissa lukuisia seudullisesti merkittäviä strategisia liikennekysymyksiä, jotka liittyvät seutulaisten kokemukselliseen liikkumistietoon
- Osallistaminen yhtäältä aktiivisten seutulaisten yhteenliittymien kautta (esim. harrastusjärjestöt, yhdistykset, ruohonjuuritoimijat, aktivistit)
- Toisaalta tarpeen tunnistaa erityisryhmiä, joiden kokemustieto jää helposti katveeseen (esim. lapset, nuoret, maahanmuuttajat, toimintarajoitteiset)

BEMINE
tutkimus

BICIZEN tutkimushanke
"Empowering urban cyclists through
citizen science"

BICIZEN – KAUPUNKIPYÖRÄILYN KEHITTÄMINEN EUROOPASSA KANSALAISTIETEEN AVULLA

- Eurooppalainen tutkimuspilotti *“Empowering urban cyclists through citizen science”* (BICIZEN), 2022–2023
- Tutkitaan ja kehitetään kaupunkipyöräilyä yhdessä seutulaisten kanssa, tiiviissä yhteydessä seudun liikenteen ja demokratian vastuualueisiin
- Suomessa/Tampereella erityinen kohdennus haastavissa vuodenaajoissa; Katalonia/Barcelona pyörävarkaudet ja pysäköinti; Alankomaat/Twente kevyen liikenteen moninaiset käyttäjät; Portugali/Aviero yleinen pyöräilyn lisääminen
- Tulossa puhelin/tietokonesovellus, jolla seutulaiset voivat jakaa ajankohtaista ja pitkäjänteistä kokemustietoaan sekä pyöräilijöiden kesken että kaupunkiseudun hallinnon ja kunnossapidon toimijoiden käyttöön

BEMINE & BICIZEN tutkimushankkeet

Kiitos!

Kallio, K.P., Häkli, J., & Ruokolainen, O. (2022) Osallistuva seutulainen ja demokratia kaupunkiseutujen suunnittelussa. Jäntti, A. ym. (toim.) *Hallinnon tutkimuksen tulevaisuus*, 365–389. Tampere: Vastapaino.